

نام درس: حکمت متعالیه (۳)

رشته تحصیلی / کد درس: الهیات - فلسفه و کلام (۰۲۰۷)

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری

PNUNA.COM
PNU News Agency

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

مجاز است.

تعداد سوالات: تستی: ۵۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۹۰ تشریحی: --

امام خمینی^(ع): این محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته است.

۱. در قاعده «کل حادث زمانی فائده مسبوق بقوة الوجود» کدامیک از اقسام امکان مورد نظر است؟

الف. استعدادی ب. خاص ج. ذاتی د. عام

۲. نسبت ماده به قوه‌ای که ماده حامل آن است، کدام می‌باشد؟

الف. نسبة المبهم و المخصّل ب. نسبة القوة و الفعل
ج. نسبة الفاعل و القابل د. نسبة الجسم الطبيعي و الجسم التعليمي

۳. کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

الف. هر چیزی که دارای قوه است، وجودش سیال و تدریجی است.

ب. هر چیزی که غیر سیال و غیر تدریجی است، فاقد قوه است.

ج. هر شیء متحرکی دارای ماده است.

د. تنها برخی از اشیایی که فاقد ماده‌اند، فاقد حرکت هستند.

۴. کدام گزینه پیرامون "حرکت" صحیح است؟

الف. حرکت یکی از انواع تغییر تدریجی است

ب. حرکت همان تغییر دفعی است

ج. تغییر دفعی نیازمند حرکت است

د. برخی تغییرها بدون حرکت واقع می‌شوند

۵. کدام گزینه مصداق حرکت توسطیه است؟

الف. بودن در مبدأ و منتهای حرکت

ب. حالت بسیط بودن میان مبدأ و منتهای حرکت

ج. حالت تجزیه‌پذیر بودن میان مبدأ و منتهای حرکت

د. صورت خیالی حرکت که متصل و دارای اجزا است

۶. نظر مرحوم علامه طباطبایی در مورد حرکت قطعیه و توسطیه کدام است؟

الف. هر دو اعتباری هستند.

ب. دو لحاظ یک واقعیت هستند.

ج. حرکت قطعیه اعتباری و حرکت توسطیه حقیقی است

د. حرکت قطعیه حقیقی و حرکت توسطیه اعتباری است

۷. مبدأ حرکت در حرکتهای عرضی چیست؟

الف. ماده موضوع ب. مسافت ج. مقوله کم د. عرض موضوع

۸. عبارت «و هو المقولة التي تقع فيها الحركة» بیانگر چیست؟

الف. محرک ب. منتهی ج. مبدأ د. مسافت

نام درس: حکمت متعالیه (۳)

رشته تحصیلی / کد درس: الهیات - فلسفه و کلام (۰۲۰۷)

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

مجاز است.

تعداد سوالات: تستی: ۵۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۹۰ تشریحی: --

۹. قدما به دلیل کدام تالی فاسد، منکر حرکت جوهری بودند؟
- الف. اشتدادی بودن همه حرکات
ب. وقوع حرکت بدون مبدأ و منتهی
ج. وقوع حرکت بدون متحرک
د. وقوع حرکت در حرکت
۱۰. درباره حرکت جوهری کدام استنباط نادرست است؟
- الف. از یک ماهیت در هر لحظه و آن، یک ماهیت نوعی جدید انتزاع می شود.
ب. در حرکت جوهری عرضی تبدیل صور به نحو خلع و لبس است.
ج. در حرکت جوهری طولی تبدیل صور به نحو لبس بعد از لبس است.
د. یک ماهیت نوعی در تمام لحظات و آنات حرکت، فقط یک ماهیت ممتد است.
۱۱. کدام گزینه در مورد نظریه « حرکت جوهری » صحیح نیست؟
- الف. حرکت جوهر واسطه در ثبوت حرکت اعراض است.
ب. حرکت اعراض واسطه در عروض حرکت جوهر است.
ج. حرکت جوهر واسطه در عروض حرکت اعراض است.
د. حرکت اعراض واسطه در ثبوت حرکت جوهر است.
۱۲. با توجه به حرکت در جوهر و مبانی آن، کدام نتیجه گیری صحیح است؟
- الف. کل عالم ماده، حقیقت واحد سیالی است و کثرات مربوط به کثرت در صورتهاست.
ب. وحدت در ماده یک وحدت عددی است نه جنسی و لذا تنها تشکیک طولی در عالم ماده امکان پذیر است.
ج. وحدت در ماده یک وحدت نوعی است نه جنسی و لذا تشکیک عرضی در عالم ماده امکان پذیر است.
د. کل عالم ماده، حقیقت واحد سیالی است و کثرات مربوط به کثرت در هیولا است.
۱۳. با توجه به بحث حرکت جوهری، از دیدگاه مرحوم علامه طباطبایی کدام نوع حرکت معنا ندارد؟ چرا؟
- الف. حرکت یکنواخت چون لازمه آن بازگشت قوه به فعلیت است.
ب. حرکت اشتدادی چون لازمه آن تحقق لبس بعد الخلع است.
ج. حرکت نزولی چون لازمه آن بازگشت فعلیت به قوه است.
د. حرکت نزولی چون لازمه آن تحقق لبس بعد الخلع است.
۱۴. از دیدگاه مرحوم علامه طباطبایی فاعل و محرک در اعراض لازم کدام است؟
- الف. حرکت جوهری   ب. طبیعت جسم   ج. فاعل طبیعی   د. علت مفارق
۱۵. بر مبنای حکمت متعالیه، نسبت زمان به حرکت چگونه است؟
- الف. محلّ به حالّ
ب. جسم تعلیمی به جسم طبیعی
ج. جسم طبیعی به جسم تعلیمی
د. حالّ به محلّ

۱۶. با توجه به بحث « زمان » در فلسفه اسلامی، کدام نتیجه‌گیری نادرست است؟

- الف. هر حرکتی زمانی ویژه خود دارد.
ب. اجزاء زمان معیت در وجود دارند.
ج. بی در بی در آمدن « آنات » محال است.
د. تقدّم یک شیء بر نفس زمان نمی‌تواند تقدّم زمانی باشد.
۱۷. از دیدگاه مرحوم علامه طباطبایی چه نسبتی بین سرعت و بطوء برقرار است؟
الف. تضایف
ب. تضاد
ج. ملکه و عدم ملکه
د. هیچ تقابلی ندارد.
۱۸. کدامیک از گزینه‌های زیر، تقسیم حرکت به اعتبار تقسیم موضوع است؟
الف. حرکت در کیفیت، حرکت در کم، حرکت در آیین و حرکت در وضع.
ب. حرکت نبات، حرکت حیوان و حرکت انسان
ج. حرکت طبیعی، حرکت قسری و حرکت نفسانی
د. حرکت شبانه، حرکت روزانه، حرکت تابستانی و حرکت زمستانی

۱۹. تقدّم اجزای ماهیت نوعیه بر خود ماهیت چه نوع تقدّمی است؟

- الف. بالتجوهر
ب. بالطبع
ج. بالحقیقه
د. بالدّهر
۲۰. تقدّم و تأخّر به حسب حقیقت و مجاز عبارت است از:

- الف. تقدّم اجزای ماهیت بر ماهیت و تأخّر ماهیت از آنها.
ب. تقدّم علت ناقصه بر معلول و تأخّر معلول از علت ناقصه
ج. تقدّم وجود علت تامّه بر وجود معلول خود و تأخّر وجود معلول از وجود علت تامّه
د. اشتراک دو امر در اتصاف به وصفی اما یکی به نحو بالذات و دیگری به نحو بالعرض
۲۱. ملاک تقدّم و تأخّر بالطبع چیست؟

- الف. اشتراک در ثبوت، اعم از حقیقی و مجازی
ب. اشتراک در مرتبه‌ای از مراتب وجود
ج. وجود
د. وجوب وجود

۲۲. به نظر شیخ اشراق:

- الف. تقدّم و تأخّر بالطبع همان تقدّم و تأخّر بالعلیه است.
ب. تقدّم و تأخّر بالزمان زیر مجموعه تقدّم و تأخّر بالطبع است.
ج. تقدّم و تأخّر بالزمان و بالطبع دو نوع کاملاً متغایرند.
د. تقدّم و تأخّر بالتجوهر همان تقدّم و تأخّر بالدّهر است.

۲۳. ملاک کدامیک از اقسام تقدّم و تأخّر، اشتراک آنها در وجود (اعم از مستقل و رابط) است؟

- الف. تقدّم و تأخّر بالحق
ب. تقدّم و تأخّر بالحقیقه
ج. تقدّم و تأخّر بالدّهر
د. تقدّم و تأخّر بالعلیه

تعداد سوالات: تستی: ۵۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۹۰ تشریحی: --

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

نام درس: حکمت متعالیه (۳)
رشته تحصیلی / کُد درس: الهیات- فلسفه و کلام (۰۲۰۷)

مجاز است.

استفاده از:

کُد سری سؤال: یک (۱)

۲۴. کدام گزینه صحیح است؟

- الف. در حدوث زمانی عدم مجامع داریم
ب. در حدوث ذاتی عدم مقابل داریم
ج. در حدوث زمانی عدم مقابل داریم
د. در حدوث ذاتی عدم مقابل و مجامع هر دو را داریم

۲۵. معنای حدوث دهری چیست؟

- الف. معلول در مرتبه علت وجود ندارد
ب. علت در مرتبه معلول حضور ندارد
ج. معلول و علت در مرتبه یکدیگر حاضرند
د. علت و معلول هیچ یک در مرتبه دیگری حضور ندارد

۲۶. کدام گزینه از نسبت‌های زیر، بین قدیم زمانی و حادث ذاتی درست است؟

- الف. تساوی
ب. تباین
ج. عموم و خصوص مطلق
د. عموم و خصوص من وجه

۲۷. کدام گزینه در مورد علم حضوری درست است؟

- الف. علم به خود اشیاء خارجی
ب. علم به صور علمیه اشیاء خارجی
ج. علم بی واسطه به اشیاء خارجی
د. علم با واسطه به اشیاء خارجی

۲۸. رابطه علی میان دستگاه عصبی و مغز انسان با ادراک چه نوع رابطه‌ای است؟

- الف. اعدادی؛ دستگاه عصبی و مغز زمینه‌ساز ادراک است.
ب. انتقالی؛ دستگاه عصبی و مغز صرفاً انتقال دهنده ادراک است.
ج. ایجادي؛ دستگاه عصبی و مغز ایجاد کننده ادراک است.
د. تعاقبی؛ ادراک صرفاً به دنبال و متعاقب فعالیت دستگاه عصبی و مغز حاصل می‌شود.

۲۹. درباره اتحاد عالم و معلوم کدام مورد صحیح است؟

- الف. مراد از آن تنها اتحاد در مرتبه ادراک عقلي است نه سایر مراتب ادراک.
ب. مراد از آن اتحاد معلوم بالذات با معلوم بالعرض در جمیع مراتب علم است، چه حضوری و چه حصولی.
ج. اتحاد وجودی معلوم بالذات و عالم است که در این دو وجود یکی مرتبه‌ای از دیگری است نه یکی شدن.
د. اتحاد ماهیتی معلوم بالذات و عالم است که در این دو ماهیت یکی مرتبه‌ای از دیگری است نه یکی شدن.

۳۰. تشکیل یک مفهوم در ذهن متوقف بر چیست؟

- الف. متوقف بر ارتباط بی‌واسطه نفس با مصداق خارجی آن مفهوم است.
ب. متوقف بر ارتباط با واسطه نفس با مصداق خارجی آن مفهوم است.
ج. متوقف بر ارتباط (اعم از بی‌واسطه و با واسطه) نفس با مصداق خارجی آن مفهوم است.
د. نفس در ادراک یک مفهوم خاص، بدون استمداد از خارج آن مفهوم را از پیش خود ایجاد می‌کند.

۳۱. کدام یک از گزینه‌های زیر درباره علم ما قبل‌الکثرة و علم ما بعد‌الکثرة صحیح است؟

الف. علم ما قبل‌الکثرة به تغییر معلوم تغییر نمی‌کند.

ب. علم ما بعد‌الکثرة به تغییر معلوم تغییر نمی‌کند.

ج. علم ما قبل‌الکثرة به تغییر معلوم تغییر می‌کند.

د. علم ما قبل‌الکثرة و ما بعد‌الکثرة هیچ‌یک به تغییر معلوم تغییر نمی‌کند.

۳۲. عبارت « أن یعقل معقولاً واحداً أو معقولاتٍ کثیرةً بالفعل، ممیزاً بعضها من بعض، مرتباً لها » بیانگر کدام نوع تعقل و از اقسام کدام علم است؟

الف. عقل بسیط اجمالی - حصولی

ب. عقل بسیط اجمالی - حصولی

ج. عقل تفصیلی - حصولی

د. عقل تفصیلی - حصولی

۳۳. مرتبه‌ای که نفس تنها تصورها و تصدیق‌های بدیهی را تعقل می‌کند، چه می‌نامند؟

الف. عقل بالبديهية

ب. عقل بالفعل

ج. عقل مستفاد

د. عقل بالملکه

۳۴. کدام مطلب درباره عقل هیولانی درست است؟

الف. مرتبه تعقل بدیهیات است.

ب. همان هیولانی است در مرتبه تعقل

ج. عقل است در مرتبه هیولانی و صورت

د. مرتبه‌ای از نفس که خالی از جمیع معقولات باشد.

۳۵. به نظر مشائیان، ادراکات عقلی از کدام طریق صورت می‌گیرد؟

الف. اتصال نفس به عقل فعال

ب. حس مشترک

ج. خلق مضاهی به وسیله نفس

د. قوای ظاهری و باطنی

۳۶. از نظر ملاصدرا، نسبت حکمیه در قضیه موجهه و سالبه چگونه است؟

الف. در قضیه موجهه، ثبوتی و اتحادی و در قضیه سالبه، سلبي و انفعالی است.

ب. در قضیه موجهه، انفعالی و در قضیه سالبه، سلبي است.

ج. در هر دو مورد ثبوتی و اتحادی است.

د. در هر دو مورد سلبي و انفصالی است.

۳۷. عبارت « و هي القضايا الي يكفي في التصديق بما مجرد تصور الموضوع و المحمول » بیانگر کدام قسم از اقسام بدیهی است؟

الف. فطریات

ب. اولیات

ج. وجدانیات

د. تجربیات

۳۸. براساس قول به شبح مُحاکي، رابطه مفاهیم ذهنی با اشیاء خارجی چگونه است؟

الف. رابطه ماهوی

ب. رابطه وجودی

ج. رابطه یک شیء با شیء دیگر

د. رابطه عکس یک شیء با خود آن شیء

نام درس: حکمت متعالیه (۳)

رشته تحصیلی / کد درس: الهیات - فلسفه و کلام (۰۲۰۷)

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری
PNUNA.COM
PNU News Agency

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

مجاز است.

تعداد سوالات: تستی: ۵۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۹۰ تشریحی: --

۳۹. عبارت « ما كان من المفاهيم التي حيشة مصداقها حيشة انه في الخارج، او حيشة مصداقها حيشة انه في الذهن فهو .... » با کدام گزینه کامل می شود؟

الف. اصیل   ب. اعتباری   ج. حقیقی   د. اضافی

۴۰. مفاهیم «کلی»، «سفیدی» و «وحدت» به ترتیب جزو کدام دسته از معقولات هستند؟

الف. معقول ثانوی منطقی - معقول اولی - معقول ثانوی فلسفی

ب. معقول ثانوی فلسفی - معقول اولی - معقول ثانوی منطقی

ج. معقول ثانوی منطقی - معقول ثانوی فلسفی - معقول ثانوی فلسفی

د. معقول اولی - معقول اولی - معقول ثانوی فلسفی

۴۱. کدام یک از گزینه های زیر از ویژگی های مفاهیم اعتباری محسوب نمی شود؟

الف. مفاهیم اعتباری حد ندارند.

ب. مفاهیم اعتباری در هیچ ماهیتی به عنوان جنس آن ماهیت واقع نمی شوند.

ج. مفاهیم اعتباری، مفاهیمی غیر ماهوی اند.

د. مفاهیم اعتباری، در هیچ ماهیتی به عنوان فصل آن ماهیت واقع نمی شوند.

۴۲. دیدگاه حکمای مشاء در خصوص اقسام علم حضوری چیست؟

الف. علم حضوری اختصاص علم شیء به خودش دارد.

ب. علم حضوری شامل علم شیء به خودش و علم علت به معلول و علم معلول به علت می شود.

ج. علم حضوری شامل علم شیء به خودش و معلولش می شود.

د. علم حضوری اختصاص به علم علت به معلولش دارد.

۴۳. کدام یک از گزینه های زیر درباره ذاتی بودن علوم برای نفس درست است؟

الف. براساس نظریه افلاطون که نفوس انسانی قدیم زمانی اند، علوم برای نفس ذاتی نیست.

ب. براساس نظریه افلاطون که نفوس انسانی قدیم زمانی اند، علوم برای نفس ذاتی است.

ج. هم بر مبنای قدیم بودن نفس انسانی و هم بر مبنای حادث بودن نفس انسانی، علوم برای نفس ذاتی است.

د. نفس انسانی که محصول حرکت جوهری بدن است، مقتضی ذاتی بودن علوم برای نفس است.

۴۴. « علم حضوری نفس به امور نفسانی » چگونه است؟

الف. فعلی   ب. انفعالی

ج. نه فعلی و نه انفعالی   د. هم فعلی و هم انفعالی

۴۵. کدام گزینه معنای « حرکت در مقوله » است؟

الف. حرکت نوعی از مقوله است.

ب. مقوله موضوع حرکت است.

ج. مقوله مسافت حرکت است.

د. مقوله مبدأ متحرک است.

نام درس: حکمت متعالیه (۳)

رشته تحصیلی / کد درس: الهیات - فلسفه و کلام (۰۲۰۷)

پیام نور
دانشجویان
خبرگزاری

PNUNA.COM
PNU News Agency

استفاده از:

کد سری سؤال: یک (۱)

مجاز است.

تعداد سوالات: تستی: ۵۰ تشریحی: --
زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۹۰ تشریحی: --

۴۶. اگر متقدم دارای انفکاک طولي از متأخر باشد، سبق متقدم بر متأخر، چه نوع سبقي است؟

الف. دهري   ب. زماني   ج. بالعلیه   د. بالتجوهر

۴۷. از نظر علامه طباطبائي، ملاک در تقدّم و تأخر بالعلیه کدام است؟

الف. وجوب وجود   ب. وجود   ج. تقرّر ماهیت   د. وقوع در متن خارج

۴۸. منظور از حدوث در قاعده «کل حادث مسبوق بالمادة» بنا بر اصالت وجود چیست؟

الف. حدوث دهري   ب. حدوث ذاتي   ج. حدوث علي   د. حدوث زماني

۴۹. کدام مورد مبین علم حصولي است؟

الف. حصول المعلوم للعالم بوجوده   ب. حصول امر مجرد من المادة لنا

ج. حضور المعلوم للعالم بماهیته   د. علمنا بذواتنا بحضورها لنا

۵۰. در قضیه‌ای که اشتراک موضوع و محمول در اصل وجود و اختلافشان در نقص و کمال می‌باشد، چه نوع حملي است؟

الف. هوهو   ب. شایع صناعي   ج. بتي   د. حقیقه و رقیقه